

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Kalatalousavustukset

Vedet kuntoon Keski-Suomessa –tilaisuus 29.5.2017

Mari Nykänen

Pohjois-Savon ELY-keskus/Järvi-Suomen kalatalouspalvelut

ELY-keskuksen kalatalousviranomaisen hallinnoimat määrärahat, joista on mahdollista tietyin edellytyksin rahoittaa vesistöjen kunnostusta

1. Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen: kalataloudellisiin kunnostushankkeisiin valtakunnallisesti vuodessa ollut 757 000 euroa.
2. Kalatalouden edistämismäärärahat (kertyvät kalastajien maksamista kalastonhoitomaksuista): vuonna 2017 varoja oli käytössä valtakunnallisesti 1,45 miljoonaa euroa.
3. Kalakannan hoitovelvoitteet eli toiminnanharjoittajien kalataloudellisten haittojen kompensationsa maksamat kalatalousmaksut.
4. Euroopan meri- ja kalatalousrahaston (EMKR) varat (elinkeinokalatalouden edistäminen).

1. Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen (momentti 30.40.31, 3-vuotista siirtomäärärahaa)

- Määrärahaa kalataloudellisiin kunnostuksiin on ollut käytettävissä jo pitkään noin 750 000 euroa/vuosi.
- MMM jakaa varat kolmen kalataloudesta vastaavan ELY-keskuksen kesken tarvearvion perusteella (Varsinais-Suomi, Pohjois-Savo ja Lapin ELY-keskus).
- Kalataloudellinen kunnostustoiminta on ollut pitkään valtio-vetoista. Varat on käytetty vuoteen 2016 saakka pääasiassa ELY-keskusten ja yhteistyökumppanien yhteistyöhankkeiden rahoittamiseen (ei avustuksina).
- Vielä nytkin varoja voi käyttää yhteistyöhankkeisiin mutta nykyään tavoitteena on siirtyä yhä enemmän avustuksiin.
- Toiminnan periaate on saada hankkeisiin yhteisrahoitus, jossa myös toiminnanharjoittajat osallistuvat rahoitukseen.
- Rakenteiden ylläpidon osalta pyritään ratkaisuihin, joissa valtiolle ei jää vastuita.

....1. Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen (momentti 30.40.31, 3-vuotista siirtomäärärahaa)

- Vuoden 2016 lopulla järjestettiin ensimmäistä kertaa avoin hakumenettely samaan aikaan ympäristöhallinnon rahoitushaun kanssa.
- Seuraavaa hakuaikaa ei ole vielä päätetty.
- Avustusten myöntämisessä sovelletaan valtioneuvoston asetusta vesistön ja vesiympäristön käyttöä ja tilaa parantavien hankkeiden avustamisesta.
- Kalataloushallinto tulee toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on parantaa mm.
 - kalan kulkua (kalatiet, nousuesteiden poistaminen tms.)
 - kalakantojen luontaista lisääntymistä (lisääntymisalueiden kunnostaminen) .
- Hankkeilla pyritään erityisesti vahvistamaan uhanalaisten tai vaarantuneiden kalakantojen elinvoimaisuutta.
- Rahoitusta ohjataan kansallisen kalatiestrategian, vesien kunnostusstrategian ja vesien- ja merenhoidon linjausten mukaisesti.
- Määräraha soveltuu myös EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen

....1. Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen (momentti 30.40.31)

- Tukea voidaan myöntää asetuksen mukaisesti mm.
 - hankkeen suunnitteluun
 - hankkeen toteuttamiseen
 - hankkeen lupamaksuihin
 - hankkeen vaikutusten seurantaan.
- Avustuksen osuus saisi olla enintään 50% hankkeen kokonaiskustannuksista.
- Osuus voisi kuitenkin olla tätä korkeampi silloin, kun hanke edistää
 - **vesienhoidon** toimenpideohjelmien tavoitteita
 - **vahvistaa uhanalaisten tai vaarantuneiden vaelluskalakantojen elinvoimaisuutta** .

2. Kalatalouden edistämismäärät

- ELY-keskusten kalatalousviranomaiset myöntävät erityisavustuksia
- alueellisiin kalatalouden edistämishankkeisiin kalastajien maksamista kalastonhoitomaksuista kertyvistä varoista.
- Varojen käyttökohteen määritetään kalastuslaissa: tukea myönnetään hankkeisiin, jotka edistävät kalavesien kestävästä käytöstä ja hoidon suunnittelua, toimeenpanoa, ohjaamista ja kehittämistä sekä kalastuksenvalvontaa.
- Järvi-Suomessa hankkeisiin oli käytettävissä vuodelle 2017 noin 700 000 euroa.
- Varojen hakuaika on yleensä vuodenvaihteessa (viimeksi oli 15.12.2016-31.1.2017). Hausta ilmoitetaan sivustolla: <http://mmm.fi/kalat/avustukset/ely>
- Etusijalla ovat viime vuosina olleet hankkeet, joiden tulokset palvelevat
 - laajasti kalastonhoitomaksun suorittaneita
 - hankkeet, jotka edistävät mm. kansallisen kalatiestrategian, lajikohtaisten hoito-ohjelmien, asianomaisen ELY-keskuksen vapaa-ajankalastusstrategian tai kalataloushallinnon strategian tavoitteita
- Varoista on tuettu pienehköjä kunnostushankkeita (esiselvityksiä, suunnittelua, purokunnostuksia).

3. Kalakannan hoitovelvoitteet

- Ympäristö- ja vesitalousluvissa määrättyjä kalatalousvelvoitemaksuja toiminnasta kalakannoille syntyvän haitan kompensoimiseksi, estämiseksi tai tarkkailemiseksi (lakiperuste vesilain 3 luku 14 §).
- Mm. vesistön rakentamis-, säännöstely- ja perkaushankkeet sekä jätevesipäästöt ym.
- ELY-keskus laatii varoille käyttösuunnitelman kuultuaan asianosaisia ja vastaa maksuvarojen käytöstä.
- Useimmiten melko pieni vuosittain euromäärä/toiminnanharjoittaja (satoja tai muutamia tuhansia euroja/vuosi).
- Varoja käytetään pääasiassa kalaistutukseen, mutta tapauskohtaisesti ne soveltuvat myös vesistökunnostukseen.
- Käyttömahdollisuuksia rajaa se, että raha on kohdistettava hankkeiden vaikutusalueille.

4. Euroopan meri- ja kalatalousrahaston (EMKR) varat

- EMKR:n kokonaisrahoitus 140 miljoonaa euroa tukikaudella 2014-2020.
- Yhtenä toimenpidekokonaisuutena mukana ”Kestävä kalastus - Vesiekosysteemien suojelu ja ennallistaminen”:
 - Tukea myönnetään mm. vesistöjen biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelemiseen ja ennallistamiseen (kaupallisen kalastuksen yhteydessä) siten kuin EU:n lainsäädännössä tarkemmin säädetään.
 - Tukea haetaan määräaikaisessa hakumenettelyssä. Syksyn 2016 haussa toimenpiteeseen osoitettiin rahoitusta 250 000 €